

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXVI No 21
Nobyembre 7, 2005
www.philippinerevolution.org

Editoryal

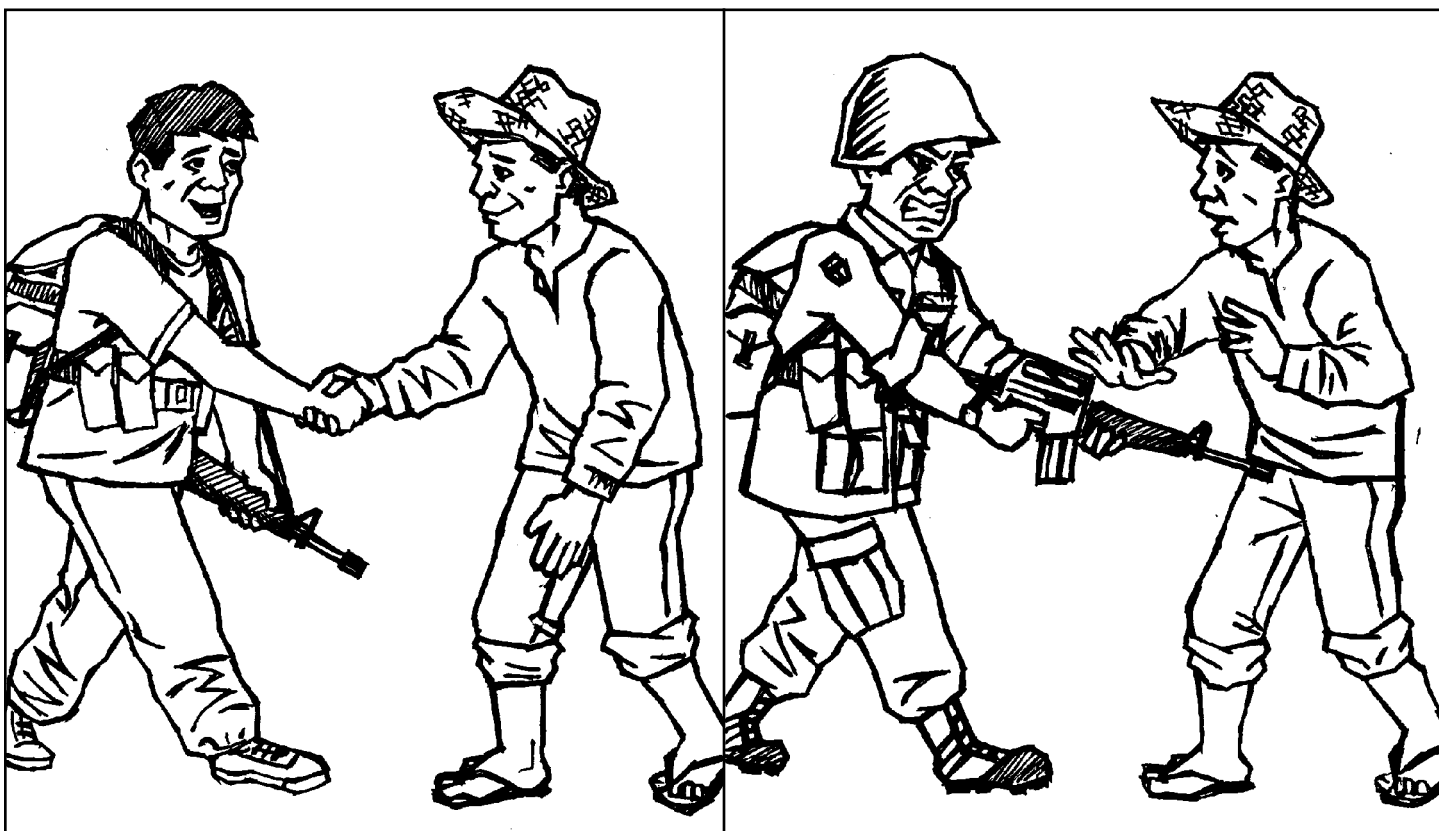
Sin-o ang matuod nga terorista?

Bisan anhon pa sini nga pagtiko ang kamatuoran kag ipamilit nga tawgon nga “terorista” ang rebolusyonaryong kahublagan sa Pilipinas, nagamurahag ang kamatuoran nga mismo ang rehimeng Arroyo kag ang mga pasistang tropa sini ang pinakadaku nga terorista sa Pilipinas, kag ang amo sini nga gubyernong Bush ang numero uno nga terorista sa bilog nga kalibutan.

Sini lang ulihing simana sang Septyembre, indi magnubo sa 1,400 pamilya ang pwersahan nga ginpabakwit halin sa nagkalain-lain nga baryo sang San Luis,

Aurora bangud sa wala pili nga pagpamomba sang AFP. Ginapagguwa sang AFP nga may ginalagas sila nga “nabilin nga mga gerilya halin sa isa ka naengkwentro kag grabe nga napilasan nga platun sang BHB” sa lugar. Maathag nga wala sang iban nga tuyo ang operasyong militar kundi gugmaton ang mga sibilyan sa lugar bangud wala ni isa ka natabo nga engkwentro sa tunga sang militar kag BHB.

Sa Central Luzon, 19 nga progresibong lider kag mga aktibista na ang ginpamatay sang mga armadong

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

Labi nga pagkatublag
kag pagpamigos sg re-
himeng Arroyo **PAHINA 3**

Pagbatu kay Palparan
sg masa sa Eastern
Visayas **PAHINA 5**

Ang paantos nga Ex-
panded Value-Added
Tax **PAHINA 11**

pwera sang estado halin Septyembre tubtub Oktubre. Kon isipon ang mga biktima halin sang magpungko ang rehimeng Arroyo sadtong 2001, indi magnubo sa 400 aktibista na ang ginpamatay sini, kag mas labing madamu pa ang iligal nga ginaresto, gintortur, pwersahan nga ginpabakwit kag nag-antos sang iban pang paglapak sa tawhanong-kinamatarung. Ang mga biktima lunsay mga di armadong sibilyan.

Sa mga komunidad sang mga Moro, ginatos-libo nga pumuluyo ang pwersahan nga ginapabakwit bangud sa wala untat nga pagpamomba, pagpanganyon, pagpanalbeyds, pagkidnap, iligal nga paghalughog kag iban pa nga paglapak sa tawhanong-kinamatarung sa tunga sang paglapas nga mga operasyon sang AFP sa mga pwersa sang MNLF, mga bandidong Abu Sayyaf kag iban pa nga “grupong terorista”. Pila sa mga “anti-teroristang” operasyon nga ini ginapasakupan sang mga Amerikano nga “adbayser”. Mga sibilyan ang aktwal nga mga biktima sang ila pagpanghalit.

Sa Iraq kag Afghanistan, ginatus-gatos-libo na ang biktima sang pagpamomba, istraping, wala pili nga pagpamaril, iligal nga paghun-

ong, tortur, malaparan nga gutom kag kawad-on sang mga basehang serbisyo sa mapintas nga pagpanakop sang US sa mga pungsod nga ini. Liwat, ang mga biktima amo ang mga wala-inugbato nga sibilyan.

Sa pihak nga bahin, tuman kailayo ang ginapakita nga mataas nga pagtahud sang mga rebolusyonaryo nga armadong pwersa sa tawhanong-kinamatarung kag mga layi sang gera. Nahibal-an sang kadam-an nga pumuluyo sa lugar nga ginahulagan sang mga rebolusyonaryong pwersa nga sa pagpasulong sang armadong paghimakas, lakip sa pangunahon nga ginasisiguro sang mga hangaway sang BHB amo ang interes kag kaa-yuhan sang pumuluyo.

Ginatumod lang sang BHB ang mga armas sini batuk sa mga pat-ud kag lehitimong target militar. Lubos nga nagasantu man sa mga pangkalibutanon nga makatawong layi kag sa mga sibilisadong pagsulundan sang gera ang mga polisiya sang BHB nahanungod sa pagrespeto kag pagprotekta sa mga sibilyan kag mga kaaway nga tropa nga wala na sa kahimtangan mag-away.

Sandig diri, paagi sa NDFP nagasunod ang PKP kag BHB sa Geneva Conventions kag Protocols of War.

Ang tanan nga mga ini nakapasulod sa mga probisyon sang Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL) nga ginpirmahan lunsay sang NDFP kag sang Gubyerno sang Republika sang Pilipinas (GRP) sadtong 1998. Ginapalapnag kag tinatalakay ini sa tanan nga yunit kag pwersa sang PKP, BHB kag NDFP kag masa nga ginapamunuan sang mga ini, kag hugot nila ini nga ginasunod.

Pero tubtub subong, ang BHB lang ang nagasunod sa CARHRIHL kag mga pangkalibutanon nga layi sang gera. Pursigido naga nagatinguha ang BHB nga wala sang malamita nga sibilyan sa mga taktikal nga opensiba sini. Hungod nga nagalikaw ang BHB nga mag-opensiba sa mga lugar kon sa diin daku ang peligro nga may madalahig nga mga sibilyan, produksyon kag malahaloon nga kasangkapan sang pumuluyo. Lubos mapainubuson ini nga nagapangayo sang pasaylo kag nagatanyag sang kumpensasyon pananglitang may yara nga indi hungod nga nadalahig nga sibilyan. Ginapat-ud sang BHB nga ang tanan nga pwersa sini nagahatag sang makatawo nga pagtrato sa mga suldado nga nabihag sini sa mga inaway.

Sa pihak nga bahin, daw mga idu-buang nga ginabalikan sang AFP ang mga sibilyan kon nakaagum sila sang kalutusan sa kamot sang BHB. Hungod nga nagakwartel ang AFP sa mga eskwelahan, *barangay hall*, kapilya kag iban pa nga tilipunan sang mga sibilyan agud mas hugot nga makontrol ang hulag sang tagabaryo, labi nga maabuso sila kag maggamit sila nga taming sa mga inaway. Indi maisip ang mga kaso sang pagtortur kag pagpatay sang mga berdugo sang estado sa nabihag nila nga mga Pulang hangaway pilason kag wala na sang ikasarang magbato.

Sin-o karon ang matuod nga terorista? AB

Tuig XXXVI No. 21 Nobyembre 7, 2005

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikasaway sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editorial	1
Indi terorista ang PKP/BHB— <i>UNDP3</i>	
Labi nga pagkatublag kag nagalala ng pagpamigos sg rehimeng Arroyo	3
Pagpanghalit sg pasistang estado	
Pagbatu kay Palparan sg masa sa Eastern Visayas	5
Kalakasan kag pagpaniplang sa Central Luzon	7
Si Palparan sadto	8
Kampanyang saywar sa Aurora	9
Pasabton ang imperyalismong US!	10
Expanded Value-Added Tax	11
Mga opensiba sg BHB	12
Balita	13

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

Indi terorista ang PKP/BHB--UNDP

Pati ang United Nations Development Program (UNDP), isa ka ahensya sang United Nations, indi mapasakay sang rehimeng Arroyo kag gubyer-nong US sa ginapamilit sini nga pagbansag sa Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) kag Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) bilang terorista.

Suno sa ginpagguwa sini nga 2005 Philippine Human Development Report (PHDR), kon obhetibo nga usisaon ang rekord sang PKP-BHB sa armadong paghimakas kag ang mga polisiya kag pangkabilugan nga praktika sini, makita nga indi matuod nga naga-himo ini sang terorismo. Suno sa report, indi hungod nga nagatarget sang mga sibilyan ang PKP-BHB.

Ang 2005 PHDR ginhanda sa pagpakigbuligay sa Human Development Network (HDN) kag New Zealand Agency for International Development

(NZAID).

Ginpakamalaut man sang 2005 PHDR ang “militaristang polisiya” sang rehimeng Arroyo nga pangunahon sablag sa pag-abanse sang sugilanon pangkalinungan. Siling sini, “Mas ginahatagan tum-ok sini ang aksyong militar sa baylo nga negosasyon pangkalinungan sa pagpakigrelasyon sini sa PKP-BHB nga mas ginabilang sini nga terorista sangsa komunista. Mas ginapili sini nga magsunod-sunod sa US kag kuhaon ang suporta sini sa todo-gera batuk sa mga rebolusyonaryong pwersa.” Pareho sang ginalauman ginabalewala lang lunsay sang nagapakalimpyo nga gubyer-nong US kag sang idu-ido sining rehimen ang report sang UNDP. Ginapahayag nila nga wala sila sang intensyon nga bawion ang pagbilang sa PKP kag BHB sa listahan sang mga “terorista.” **AB**

Labi nga pagkatublag kag nagalala nga pagpangtapna sang rehimeng Arroyo

Labi nga nangin desperado si Arroyo sa atubang sang nagapadayon nga paglapnag sang panawagan nga patalsikon siya sa pwesto. Sa pihak sang mga pasistang tikang sang rehimen, padayon nga gina-insister ang mga aksyong protesta kag nagalapad ang mga alyansang anti-Arroyo. Dugang diri, nagabas-kog ang hinuring-huring bahin sa kuno ginahikot nga kudeta sang mga heneral kag signipikante nga seksyon sang armadong kusog. Sa atubang sang mga ini, labi pa nga ginpabaskog ni Arroyo ang pagpamigos sa pumulu-yo, labi na batuk sa mga progresibong pwersa nga nakita niya nga pinaka-impluwensyal subong sa kahublagang talsik.

Pinakamapintas sa tanan nga

tikang nga ginhimo sang rehimen amo ang kampanya sa pagpamatay sa mga lider kag katapu sang mga progresibong organisasyon. Sa Central Luzon pa lang, 19 na mga lider kag aktibista ang ginpatay sang mga armadong tinawo sang rehimen sin-ing nagligad nga duha ka bulan.

Lakip sila sa masobra 400 na nga mga progresibong lider, aktibista kag personalidad nga ginpatay umpi-sa 2001. Wala man untat ang kapintas kag terorismo nga ginahimo sang ma pasistang pwersa sang rehimen sa kaumahan kag mga komunidad sang mga mamumugon kag imol sa syudad.

Dugang man nga ginapasingki sa nagkalain-lain nga paagi ang pagpamigos sa mga protesta kag aksyong masa ilabi na sa palibot sang Malakanyang. Lakip sa mga mapiguson nga tikang nga

ini ang polisiya nga “*calibrated preemptive response*” nga ginagamit nga rason sa makahas nga pagbung-kag sa mga demonstrasyon sa Mendiola. Gindugang pa subong ni Arroyo ang pagbawal sang mga rali sa palibot sang Malakanyang. Pati ang pagtilipon sa sulod sang mga simbahan sa palibot sang Malakanyang ginaistriktuhan man ni Arroyo.

Daw garison na ang Malakanyang. Patimaan sang sobra nga kakulba ni Arroyo, ginpalibutan ang palasyo sang mga alambre nga tunukon kag *container van*. Ginpalibutan man ini sang mga pwersa sang Presidential Security Group (PSG) nga may mabaskog nga armas kag di magkulang sa anum ka *armored personnel carrier* kag nagkalain-lain pa nga mga salakyang militar. Wala man pondo ang pagpamahug kag pagpang-ipit sa masmidya. Luwas sa pagpamahug nga pag-aresto sa mga kritikal nga brodkaster kag komentarista base sa isa ka ginbuyagyag nga plano nga pagdeklarar sang “*state of*

emergency,” ang mga reporter nga nagakober sang Malakanyang hayagan nga “ginabantayan” sang (PSG) samtang dira sila.

Wala makalibre ang masmidya sa mahigko nga atake ni Arroyo. Sining Nobyembre, gin-akusahan ni Arroyo nga imbolbado si Julius Babao, isa ka kilala nga brodkaster sang ABS-CBN, sa paghilway kay Dawud Santos, isa kuno nga “terorista”. Ugaling sa baylo nga malingkang sa indi direkta nga pagpamahug ni Arroyo, labi pa nangin malig-on ang masmidya sa pagdepensa sang ila kinamatarung. Ang akusasyon ni Arroyo hugot nga ginpangin-wala ni Babao kag mabaskog nga ginkundenar sang ABS-CBN, sang mga organisasyon sang tawong-midya, sang mga pulitiko kag nagkalain-lain nga sektor sang pumuluyo. Sa pihak sang pahayag sang Intelligence Service of the Armed Forces of the Philippines (ISAFP) nga wala solido nga ebidensya batuk kay Babao, nagabalibad gihapon magpangayo sang pasaylo ang Malakanyang kay Babao kag ABS-CBN.

Pagbuyagyag sang kagarukan sang rehimen. Sa pagbuligay sang mga progresibong organisasyong masang, nagkalain-lain nga institusyon sang simbahan, mga organisasyon sang mga abugado, mga tagasakdag sang tawhanong-kinamatarung, mga kongresman kag iban pa nga respetadong personahe, gintukod sining Oktubre 25 ang Citizen’s Congress for Truth and Accountability (CCTA). Gin-nombrar nga mamuno diri amo si anay Presidente Teofisto Guingona. Magasugod sa Nobyembre 8 ang mga pangpubliko nga pagbista sini kaangot sa mga reklamo batuk kay Arroyo bahin sa pagdinaya sa nagligad nga eleksyon, korapsyon kag mga paglapas sa tawhanong-kinamatarung.

Lakip sa mga magatindog nga hukom sang CCTA amo sanday Prof. Victoria Avena sang UP Law Center; Sharon Rose Joy Ruiz Duremdes, *secretary-general* sang National Council

of Churches of the Philippines; Bishop Alberto Ramento, co-chairman sang Ecumenical Bishops Forum; Bishop Dan Balais sang Jesus Is Lord Movement; Menchie Caragdag sang Peace for Life; kag anay upisyal sang Presidential Commission on Human Rights nga si Nasser Marahomsalic. Pagapangunahan man ni United Nations *ad litem judge* Romeo Capulong, Atty. Neri Colmenares sang Counsels for the Defense of Liberties kag Atty. Glenda Litong sang Alternative Law Group ang isa ka komite nga amo ang magaplastar sang mga ebidensya batuk kay Arroyo.

Mataas ang ekspektasyon sang pumuluyo nga ibuyagyag sa mga pagbista sang CCTA ang mga kamatuoran nga ginapunggan ni Arroyo nga mabuyagyag sa proseso sang *impeachment* nga ginpatay sang rehimen paagi sang mga bayaran nga alyado sini sa Kongreso. Bisan pilit ini nga ginahikayan ni Arroyo, nagapangulba ang Malakanyang nga ang mga mabuyagyag nga impormasyon sa CCTA magasugyot sa mas mabaskog kag determinado pa nga paghulagang ang pumuluyo.

Samtang, padayon ang imbestigasyon sa Senado bahin sa nagkalain-lain nga kaso ang pagpamuyong kag kagarukan sang rehimen Arroyo. Sa partikular, pagaimbestigahon ang paggamit ni Arroyo sang pondo nga nakatalana sa programa nga Ginintuang Masaganang Ani (ginatawag nga “Fertilizer Fund”) sa iya kampanya elektoral sadtong 2004. Suno sa testimonya ni anay Sec. Emilia Boncodin sang Department of Budget and Management, madasigan kag bilog nga ginpagguwa sang gubyernong Arroyo ang Fertilizer Fund tatlo ka bulan antes ang eleksyon sang 2004. Nagbaton sang dalagku nga alokasyon halin sa pondo nga ini ang mga kongresman kag mga punuan sang banwa nga kaalyado ni Arroyo kag ang mga peke nga *non-governmental organization* nga gintukod ni National Security Adviser Norberto Gonzales. Ginbuyagyag man

---

Sa pihak sang mga pasis-tang tikang sang rehimen, padayon nga gina-insister ang mga aksyong protesta kag nagalapad ang mga al-yansang anti-Arroyo.

---

sang mga organisasyon sang mangunguma nga wala sila sang nabaton nga ano man nga abono ukon pondo halin sa Fertilizer Fund.

Masunod nga adlaw sang pagsaysay ni Boncodin halin sa nahamtangan niya nga ospital, gulpe nga nasunog ang upisina sang DBM. Pangunahon nga nasamad ang mga pinakayabi nga kompyuter sang DBM nga ginabutang sang mga malahal-on nga dokumento sini.

Nagalala nga litik sa nagaharing paksyon. Labi nga nagadaku ang litik sa kubay sang nagaharing paksyon. Hayagan na nga nagabanggianay ang pila nga mga alyado ni Arroyo sa halambalanon sang pag-utod sang iya termino bilang presidente.

Ginainsister sang duha ka pangunahong alyado niya sa Lakas-UMDP (United Muslim Democratic Party) nga sanday Speaker Jose de Venecia kag anay presidente Fidel Ramos, nga utdon ni Arroyo ang iya termino sa 2007 sandig sa plano nga pagbag-o halin sa sistemang presidensyal pakadto parlamentaryo. Ginapamatukan naman sang Senado, sang mga progresibong pwersa kag malapad nga kubay sang pumuluyo sa pagbag-o sang konstitusyon.

Paliwat-liwat nga ginapamatukan ni Arroyo ang mga suhestyon nga magpanaog na siya sa pwesto sa 2007. Bilang konsesyon kuno, nagpahayag siya sang kahandaan nga magpatawag sang eleksyon pangparlamento sa balayon ang bag-o nga konstitusyon sa tuig 2007. Pero kadungan sang amo nga pahayag, ginapamilit sang Malakanyang nga magpabilin nga presidente si Arroyo tubtub 2010

bisan pa may ara na nga *prime minister*. Agud pasundon si de Venecia sa iya kagustuhan, ginapaandaman siya ni Arroyo nga mahimo niya nga ibaylo diri bilang pinuno sang Kongreso si Surigao del Sur Rep. Prospero Pichay, isa ka tampad nga alyado ni Arroyo.

Samtang, lapnagon ang balita nga nagahanda si Ramos sang isa ka kudeta kon sa diin nagapabilin si Arroyo pero pagaagawon ni Ramos ang matuod nga gahum. Ginabuyagyag man sang embahada sang US nga bisan antes pa man maglupok ang iskandalo nga "Glorigate" tapes, nahibal-an na nila ang amo nga plano ni Ramos kag mga yabing tinawo niya. Si Sen. Miriam Santiago ang ginakasangkapan sang Malakanyang agud ibuyagyag ang pagplano kuno ni Ramos sang kudeta subong nga Disyembre.

Nagareklamo na si Ramos sa mga balita nga ginabantayan siya sang militar sa mandu sang Malakanyang. Sa kakulba nga hayagang magalupok ang banggianay sini kay Ramos, permi nga pagbalibad sang Malakanyang nga may ginaplano nga kudeta si Ramos kag pilit ginapagguwa nga nagapabilin siya nga mabaskog nga alyado ni Arroyo. Sa pihak nga bahin, wala direkta nga paghimutig si Ramos sa mga balita nga kudeta, kag sa kamatuoran wala siya nagauntat sa "paglaygay" kay Arroyo. Ang malapit nga tinawo ni Ramos nagaako nga may litik sa tunga nanday Ramos kag Arroyo.

Luwas sa guban ni Ramos, ginaspetsahan man sang Malakanyang nga nagaplano sang kudeta sanday Gregorio Honasan kag mga kagrupa niya sa Philippine Guardians Brotherhood Incorporated (PGBI). Ginahimutig ini sang PGBI.

Labi pa nga indi makatulog si Arroyo sa ginabalita mismo nga mga tinawo ang PSG upod ukon ginabuyok nga mag-upod sa plano nga kudeta.

AB

Organisadong kusog sang masa, nagbuyagyag kag nagpatalsik kay Palparan sa Eastern Visayas

Ginbuyagyag kag ginpatalsik sadtong Septyembre 2005 sang nagahiliusang kusog sang organisadong kusog kag malapad nga alyansa sang nagkalain-lain nga sektor sang pumuluyo sa Eastern Visayas (EV) si Brig. Gen. Jovito Palparan Jr., paboritong pasista nga berdugo ni Gloria Arroyo.

Sa paghalin niya sa EV, nagbilin siya sang maduguon nga rekord sang pasistang kalakasan sa madamu nga lugar sa Eastern Visayas. Nakarekord ang Katungod-Sinirangang Bisayas (Katunod-SB) sang 199 nga kaso sang nagkalain-lain nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung sa rehiyon sa sulod lang sang 86 nga adlaw halin sang namuno si Palparan sa 8th ID sadtong Pebrero 10. Ginalakipan ini sang 22 kaso sang pagsalbeyds (katumbas sang lima kada bulan) kag 20 kaso sang pagkidnap. May yara

man 36 nga biktima sang istraping, pagpamomba kag wala pili nga pagpalupok, 13 biktima sang tortyur, 16 nga biktima sang pagpangbakol kag arbitraryong pagpang-aresto kag 17 biktima sang arbitraryong pagkahunong. Sa panahon nga ina naglab-ot sa 979 ang biktima sang pwersahan nga pagpabakwit sa 21 komunidad sa mga banwa sang Calbiga, Tarangan, Motiong, Jiabong, Catbalogan kag Paranas, tanan sa prubinsya sang Samar.

Sa sulod pa lang sang tatlo ka bulan nga pag-alagad ni Palparan, sobra nga mas daku ang kabilugang numero sang mga nalista nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung kumpara sa 94 kaso nga nalista sa bilog nga 2004.

Pagsampot sang Agosto, naglabot na sa masobra 450 ang kaso sang paglapas sa tawhanong-kinamatarung sa rehiyon.

A n g kasingkion sang pasistang pagpanghalit sa rehiyon ang nagduso sa malapad nga kubay sang pumuluyo sa

Eastern Visayas nga maghulag para ihayag ang kalakasan sang militarisasyon diri kag patalsikon ang tinawo ni Arroyo nga nagapamuno sini.

Isa sa pinakatampok nga mga pangmasang paghimakas nga nalun-

sar sa EV kaangot sang kampanya batuk kay Palparan ang madinalagon nga martsa-rali sadtong Agosto 18 sa Barangay Cancaiyas, Basey, Samar. Indi magnubo sa 500 ang nagtambong nga mga mangunguma halin sa nagkalain-lain nga baryo nga nahalitan sang mabaskog nga militarisasyon. Gintambungan man ang nasambot nga martsa-rali sang 100 delegado sang International Solidarity Movement (ISM).

Ginkadtuan sang pila ka delegado sang ISM ang mga lugar kon sa diin ginsunog sang militar ang mga payag sang mga mangunguma. Kitaon katama sang mga delegado ang mga suldado nga nagalagaw-lagaw sa karsada sang Cancaiyas nga di uniporme kag nakakwartel na sa mismo nga *barangay hall*—isa ka maathag nga paglapas sa Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL).

Pila ka semana antes ini matabo, masobra 2,000 man nga mangunguma halin sa masobra napulo ka baryo ang nagkampo sa munisipyo sang Basey agud kundenahon kag kag pamatukan ang masingki nga militarisasyon, arbitraryong pagpalupok, pagpanamad sang ila mga pananum kag iban pang

pagpanghalit sang military. Mas madamu pa tani ang nakatambong kon wala sila naabangan sang nagaoperasyon nga mga tropa.

Nakipagdayalogo ang mga ralyista sa mga upisyal sang 46th IB kag ginpamilit nila ang pagpatalsik sa abusadong yunit. Sa kabaskog sang presyur sang pumuluyo, napilitan ang militar nga iatras ang pila nila ka tinawo sa dalagku nga baryo. Sa mabaskog man sang ila kaakig, isa ka suldado nga nagapakuno-kuno nga sibilyan kag nagapamilit magsulod sa nahamtangan sang mga nagarali ang ginsumbag kag ginsipa kag kon wala tambagan ang mga mangunguma mahimo nga napatay ini.

Samtang, sa isa ka baryo sang Paranas, Samar, nagtipun-tipon ang tagabaryo agud kundenahon ang mabaskog nga pagpang-abuso militar sa mga baryo sang Calbiga, Pinabacdao, Sta. Rita, Villareal, Basey, Motiong, Paranas, Jiabong, Catbalogan, San Jose de Buan, San Jorge, Gandara, Tarangan, Calbayog, Matuguinao kag Pagsangjan. Gintambungan man sang mga delegado sang ISM ang pagtilipon, ugaling wala nila makuha ang testimonya sang mga mangunguma nga gin-abangan sang militar kag ginpaandaman nga palukpan kon indi mapauli. Sa amo man, bastante ang testimonya sang mga didto ka gang mismo nga nasaksihan sang mga delegado para kundenahon nila ang mga hayagan nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung kag magpahayag sang pagkatingala kon ngaa ang isa nga pareho kay Palparan padayon nga ginapasakaan ang ranggo kag ginapadyaan ni Arroyo.

Nangin madinalagon ang malaparan nga paghulag sang pumuluyo bangud sa angkon nila nga kahanadaan kag militansya nga ipakig-away ang ila pangabuhian kag kinamatarung. Wala sila natiplang sa ano man nga pagpakuno-kuno sang mga

operasyon sang mga Reengineered Special Operations Team sang AFP nga ginpadala sa lugar kadungan sang mga pagpamatay. Nabal-an man nila ang maduguon nga rekord ni Palparan antes pa man siya ginsaylo sa EV. Gintalakay nila sa ila mga organisasyon ang pungsodnon nga sitwasyon kag ginpreparahan ang masingki nga pagsalakay sang militar.

Bunga sang mabaskog nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung kag mapagsik nga kampanyang masa kag propaganda batuk diri, nabuyok na makig-isa sa nagahimakas nga pumuluyo ang iban pa nga nahanungang pwersa pareho sang tawong-simbahan, mga lokal nga upisyal sang gubyerno, mga tawong-midya, mga kongresman kag iban pa. Sa Kongreso sadtong Mayo, sa pihak sang mga pagpamahug man sa ila, wala ginhalugan sang mga kongresman halin sa nagkalain-lain nga distrito sang EV si Palparan kag iban pa nga tinawo sang militar kag pulisya sa rehiyon ang maghiawat sang imbestigasyon nahanungod sa kalakasan militar sa rehiyon. Makaligad mapamatian ang pagsaysay sang mga testigo, ginpamilit sang mga kongresman halin sa EV ang pagpatalsik kay Palparan sa rehiyon kag gintumukan nga pamatukan nila ang ano man nga promosyon kay Palparan. Ginkundenar man sang mga pastor sang United Church of Christ in the Philippines (UCCP) ang serye sang mga pagpamatay, ilabi na ang pagpatay sa mga tawong-simbahan nga aktibo sa mga progresibong organisasyon. Isa sa mga biktima ang tserman sang Katungod-Sinirangang Bisayas nga si Rev. Edison Lapuz, nga ginpatay sadtong Mayo 12.

Matapos ang ila mga paghulag, maid-id nga gintun-an sang pumuluyo ang ila mga inagihan kag nakakuha sila sang mga malahalang leksyon. Labi nga naglapad ang ila

paghangup sa pasistang kinaiya sang rehimeng Arroyo kag liwat nila napamatud-an ang kahustuhan sang paghimakas para sa pagbag-o sang katilingban.

Ginpamatud-an sang eksperensya sang pumuluyo sa EV nga epektibong armas batuk sa pasistang kalakasan ang kumprehensibo kag sistematikong pagbuyag-yag sa kada kaso sang paglapas sa tawhanong-kinamatarung, kag ang organisadong paghulag para ipamilit ang pagpauntat sang militarisasyon kag pagpalayas sang mga abusadong yunit kag upisyal.

Sa amo man, indi pa tapos ang paghimakas sang pumuluyo sa pasistang barkadahan Arroyo-Palparan. Ginkuha man ni Arroyo si Palparan sa EV, ginsaylo naman ini sa Central Luzon. Amo man, padayon ang pagpanghalit sang militarisasyon kag pangkabilugang terorismo sang estado sa EV matapos sayluhon si Palparan. Sa kamatuoran, nangako pa ang nagbaylo kay Palparan nga padayunon niya ang nabayaan nga plano sang pagpamasisa kag lubuson niya ang programa nga ginlatag ni Palparan kag sang rehimeng Arroyo sa EV.

Wala man nabuhinan ang kahambog ni Palparan. Bug-os ang iya paglaum nga oras magluya ang mga singgit sang iya mga ginabiktima para sa hustisya, magataas kag magataas ang iya ranggo sa reaksyunaryong militar kag agumon niya ang mga pribilehiyo nga kabaylo sang kapagsik kag katampad sa rehimeng Arroyo.

Labaw sa tanan, kinahanglan dugangan pa sang tanan nga nagabatu nga pumuluyo kag rebolusyonaryong kahublagan, lakip ang tanan nga biktima, ang pagbuyag-yag sa mga makasiligni nga krimen sang barkadahan Arroyo-Palparan. Kinahanglan paabuton sa mataas nga lebel kag dugang pa nga pabaskugon ang mapagsik nga kabublagang masa nga natukod sa ST, EV kag subong sa Central Luzon. Nagakadapat lang nga pasabton si Palparan, upod ang iya agalon sa ila pagpamasista sa bilog nga pungsod. Kinahanglan man pataaon ang lebel sang paghanda kag paghulag sang pumuluyo batuk sa mas masingki pa nga atake sang pasistang barkadahan nga ini kag pasanyugon ang pagtinguha agud mahatagan sila sang nagakaigo nga silut kag maagum ang hustisya para sa ma biktima.

Samtang ginapabilin ang mga pareho kay Palparan sa unahan sang makinarya sang rehimen para sa pasistang pagpamigos, magailig kag magailig ang dugo sang wala inugbatu nga sibilyan. Kinahanglan ang rebolusyonaryong pagsilut sa nagahari nga rehimen kag mga pasistang instrumento sini ka gang pagpatuman sang rebolusyonaryong hustisya. Sa subong masabat lang ang mga singgit para sa hustisya sang mga biktima sang pasistang kalakasan sa nagkalain-lain nga duog sang pungsod.

AB

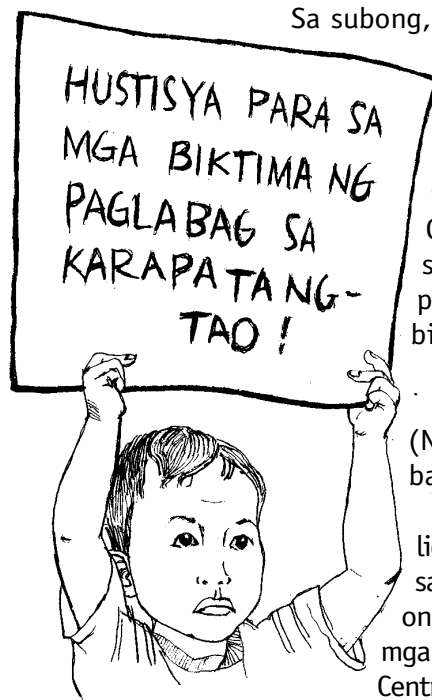
Kalakasan kag pagpaniplang sa Central Luzon

Nainterbyu sining karon lang sang AB si Jose Agtalon, tagapamaba sang BHB-Central Luzon kaangot sa pinakaulihi nga kampanyang saywar sang AFP sa rehiyon, nagasingki nga militarisasyon ilabi na sa Aurora kag Bataan kag ang pinakaulihi nga serye sang brutal kag wala hawid nga pagpamatay sang mga progresibong lider kag sibilyan ilabi na halin sang madestino sa rehiyon ang berdugo nga si Jovito Palparan.

Daan na nga masingki kag brutal ang militarisasyon kag pagpamatay sa Central Luzon. Makaligad ang serye sang pagpamatay sang mga progresibong lider kag sibilyan sa Southern Tagalog nga ginsuguran sadtong 2001, naglunsar ang pasistang rehimeng Arroyo sang pangaduha nga serye sang mga pagpamatay nga ginsuguran sa pagsalakay sini sa kubay sang mga mamumugon kag mamumugon sa uma nga nagawelga sa Hacienda Luisita sadtong nagligad nga tuig. Ginsundan ini sang sunod-sunod nga pagpamatay sang iban pa nga lider, katapu kag kadampig sang mga nagahimakas nga masa kag sang mga progresibong organisasyon sa Tarlac, Nueva Ecija, Pampanga kag madamu pa nga lugar sa Central Luzon.

Sa subong, wala untat ang militarisasyon kag pagpanalakay sang mga pwersa sang AFP kag PNP sa pumuluyo sa rehiyon. Ginadunganan ini sang kampanya sang pagpanamad kag pagbinutig sang mga upisyal sang Northern Luzon Command (Nolcom) nga nakabase sa Tarlac.

Napulo'g siyam nga lider kag mga katapu sang mga organisasyong ang ginpatay sang mga berdugo nga AFP sa Central Luzon umpisa sang

madestino si Palparan diri sang Septyembre 2. Kadungan sini ang wala untat nga militarisasyon kag kakapid ang pagpamatay, pagkidnap kag pilit nga pagpabakwit sang mga ordinaryong sibilyan.

Isa sa pinakaulihi sa malaba kag maduguon nga listahan sang kalakasan sang estado kag pasistang pwersa sang mga nagaharing sahi sa rehiyon amo ang pagpatay kay Ricardo Ramos, pangulo sang Central Azucarera de Tarlac Labor Union (CATLU) sadtong Oktubre 25 sa Barangay Mapalacsiao, Tarlac City. Nagasaulog sadto si Ramos, upod ang iban pa nga katapu sang unyon, sa iya balay bangud bag-o gid lang makagguwa ang paborable nga desisyon sang Department of Labor and Employment nga nagamandu sa pamilya Cojuangco nga ihatag na sa

mga mamumugon ang ila *back pay* (wala mahatag nga sweldo sang nagligad) para sa tanan sang adlaw nga nakawelga sila.

Masunod nga adlaw, ginpatay si Francisco Rivera, lokal nga pangulo sang Bayan-Angeles City sa Barangay Pulong Bulo sa nasambit nga syudad. Napatay man ang duha niya nga kaupod nga sanday Dr. Angel David kag Von John Maniti. Suno sa mga saksi, makaligad paulan sang bala ginluthang pa sang malapitan ang nakahaplak na nga bangkay ni Rivera.

Bandang alas-5 sang adlaw man nga ina, malapitan nga ginluthang sa

Malolos City si Federico de Leon, presidente sang Pinag-isang Samahan ng Tsuper at Opereytor Nationwide (Piston-Bulacan) kag pinuno ang Anakpawis-Bulacan.

Antes pa sini, anum na nga lokal nga lider sang mga progresibong organisasyon ang ginpatay sang mga tinawo ni Palparan. Lakip diri si Florante Collantes, pangkabilugang sekretaryo sang Bayan Muna-Tarlac sadtong Oktubre 15 sa atubang sang iya tindahan sa Tuec, Tarlac; si Rolando Mariano, *municipal coordinator* sang Bayan Muna-Ge-

rona, nga ginluthang sadtong Oktubre 16 samtang nagamaneho sa Victoria, Tarlac; si Armando Javier, *municipal coordinator* sang Anakpawis-Cuyapo, nga ginluthang sa atubang sang iya asawa sa sulod sang ila balay sa Cuyapo, Nueva Ecija sadtong Oktubre 2; si Leodegracio Punzal, lider sang Anakpawis-Bulacan, nga ginluthang samtang nagapinta sang iya tindahan sa Norzagaray, Bulacan sadtong Septyembre 12; si Prescilla Esteban nga lider sang Anakpawis-Nueva Ecija nga ginkidnap sadtong Oktubre 2 kag nakit-an na lang nga patay sa Guimba, Nueva Ecija sadtong Oktubre 5; kag si Renier Cusio, lider sang mga mangunguma sa Guimba, nga ginkuot kag nakit-an nga patay sa Cabanatuan City sadtong Septyembre 13.

Dugang diri ang anum pa nga ordinaryong sibilyan nga ginpatay sang militar bangud lang sa ila pagbulig sa mga progresibong organisasyon ukon sa simple nga pagsuspetsa nga nagaangot sila sa rebolusyonaryong hublag. Lakip diri so Roman Friola sang Lupao, Nueva Ecija nga ginluthang sadtong Septyembre 25 samtang nagasugilanon sa isa ka ginadudahan

Si Palparan sadto

Indi na bag-o ang maduguon nga rekord ni Palparan sa Central Luzon. Bag-o pa man siya gindestino sa Southern Tagalog kon sa diin una siya nagtampok sa bilog nga pungsod bilang pangunahon nga berdugo sang rehimeng Arroyo, nakasabwag na siya sang kakugmat sa Central Luzon.

Una nga gindestino si Palparan sa Central Luzon bilang kumander sang 24th IB sadtong 1987. Umpisa sadto tubtub 1991, wala pili ang iya kalakalasan. Madamu nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung pareho sang mga iligal nga pagpang-aresto, detensyon, tortyur, pwersahan nga pagpalayas kag pagpanamad sang mga kabuhi sang madamu nga aktibista kag myembro sang mga progresibong organisasyon kag amo man sang mga ordinaryong pumuluyo nga nabalita nga kadungan sang madamu sa mga operasyong militar nga ginpanghimo sang batalyon nga ginapamunuan niya.

Kilala man si Palparan bilang tagatukod sang mga grupong *vigilante* sa Pampanga, pareho sang Angelo Simbulan Brigade nga nakabase sadto sa San Fernando kag Faustino Sabile Brigade sa Mabalacat. Ang mga *death squad* nga ini ang nagahimo sang mga pagpanalbeyds, tortyur kag iban pa nga makasaligni nga krimen batuk sa pumuluyo. Lakip sa mga biktima nila ang mga tagapangapin sang tawhanong-kinamatarung pareho nanday Atty. Ramos Cura, Dr. Patricio Santiago Jr. kag Archie Simbulan, isa nga Doktor Dabu kag mga lider-union nga sanday Raul Quiroz kag Simplicio Aninion. Duha ka aktibista, sanday Banjo Conrado kag Corazon Lintag, ang ginkidnap kag wala na gid makit-an tubtub san-o.

AB

myembro sang BHB kag si Edmer Ru-fino nga ginbaril bangud sa ginmaneho niya ang grupo sang KARAPATAN nga naghimo sang *fact-finding mission* sa Barangay Tala, Orani sadtong Septyembre 25.

Ginaimbestigahan sang KARA-PATAN ang pinakaulihi nga serye sang mga paglabag sang tawhanong kinamatarung sa Bataan nga gindulot sang operasyong militar sang

mga pwersa sang 24th IB sa lugar.

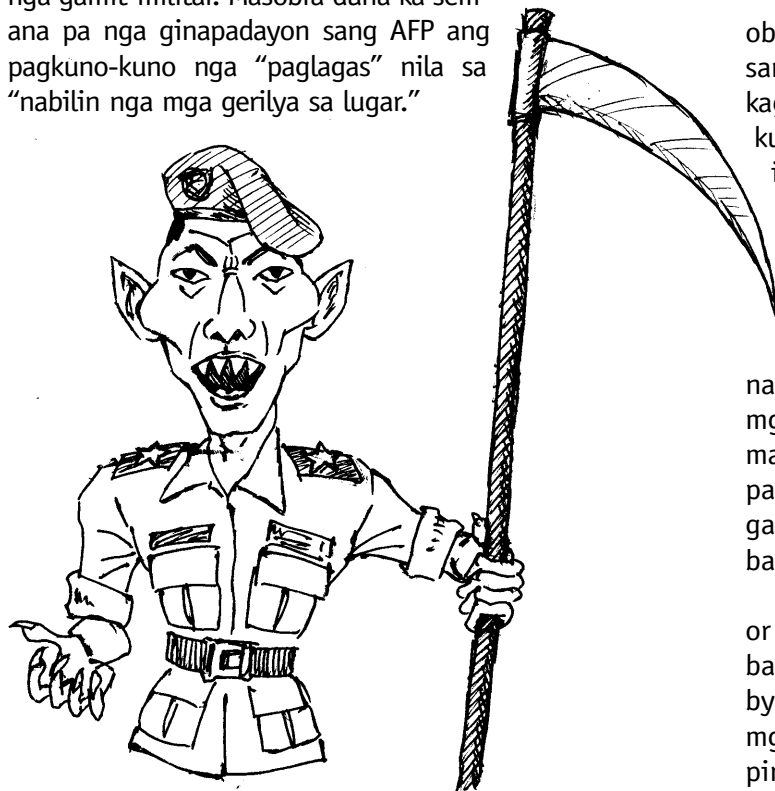
Sining mga ulihi nga bulan, wala hawid ang kalakasan sang 24th IB sa mga residente sa magkaingod nga si-tyo sang Tala, Orani, Bataan. Malabot sa 30 pamilya ang napilitan mga bakwit sa Sityo Kinahigan sa Tala makaligad nga sunod-sunod nga patyon ang ila mga kasimaryo. Pila ka adlaw bag-o sini, ginpaandaman na sila sang mga pwersa sang 24th IB

nga madamu sa ila ang yara sa listahan sang mga palatyon.

Lakip sa mga ginpatay si Jose Levimar Rieza nga ginluthang samtang mahamuok nga nagakatulog sadtong Septyembre 24 bangud lang sa suspetsa nga tagasuporta sang BHB ang iya amay. Amo man, ginkidnap kag ginpatay sanday Mario Tavera, Tomas Paras kag duha pa nga minoryang Aeta. AB

Ang kampanyang saywar sa Aurora

Mabaskog nga ginahimutig sang Domingo Erlano Command sang Bag-ong Hangaway sang Banwa-Aurora ang ginapahambog sang 48th IB nga pagkareyd kuno sang isa ka daku nga kampo sang BHB sa Sityo Alasanay, Barangay Dimanayat sa San Luis, Aurora sadtong Septyembre 28. Suno sa himu-himo nga estorya sang hepe sini nga si Col. Joselito Kakilala, isa ka platun kuno sang mga Pulang hangaway ang napaatras sang mga pwersa sang 48th IB sang sakupon nila ang kampo. Nag-abot kuno sa lima ka oras ang inaway kon sa diin tatlo ang napatay sa mga hangaway. Kuno nakakumpiska ang AFP sang madamu-damo nga gamit-militar. Masobra duha ka semana pa nga ginapadayon sang AFP ang pagkuno-kuno nga "paglagas" nila sa "nabilin nga mga gerilya sa lugar."

Luwas sa mga pwersa sang 48th IB, umeksena man sa palagguwaon ang 71st Recon Coy kag mga pwersa pangkahanginan. Gindirihir ni Brig. Gen. Jovito Palparan, bag-ong destino nga hepe sang 7th ID, ang malapad nga palagguwaon sa Aurora.

Ginsakup sang mga pwersa nga ini ang masobra 10 sa mga baryo sang San Luis kag Baler. Naghimo sang aktwal nga mga pagpamomba kag istraping sa mga baryo nga ini ang mga pwersa sang AFP. Pero ang mga gin-asugid bahin sa mga engkwentro lunsay mga imbento lang.

Ang ginsulod kuno nila nga kampo sa Alasanay masobra isa ka tuig na nga wala ginatawuhang wala sila sang nakuha halin diri kundi mga samaron kag daan nga kagamitan. Ang ginapagguwa nila nga estorya bahin sa kuno engkwentro kabahin lang sang pagrason sang militar agud labi nga imilitarisa ang lugar.

Sa bilog nga panahon sang pagdrama nga ini, nagahari-harian ang 48th IB sa lugar. Hugot nga ginadumilian nila ang mga residente sang magkaingod nga baryo nga magguwa sa taga nila ka balay. Ginpauntat ang byahe sang mga baroto nga nagadala sang mga produkto pagguwa kag pasulod sa mga baryo. Ginabawal man pati ang pagkadto sang mga mangunguma sa ila mga kaingin. Ginsunog ang mga payag sang mga manug-uwag sa kaingod nga kagulangan. Masobra 1,400 pamilya ang nag-antos sang mabaskog nga gutom bangud sa pag-istrikto nga ini.

Nagtukod ang AFP sang mga tsekpoynt sa mga mayor nga karsada kag sa sentro sang mga banwa. Ginabalewala sang AFP ang awtoridad sang lokal nga guberno kag hugot nga ginabantayan ang hulag sang mga lokal nga upisyal kag mga grupo nga nagapangapin sa tawhanong-kinamatarung sa mga baryo. Ginpa-

hug nila ang nagsulod nga Peace Mission nga gintukod sang mga ta-wong-simbahan kag tagadul-ong sang pauna nga mga tambal.

Pilit man nga ginadalagang sang 48th IB si Rep. Satur Ocampo kag iban pa nga kilala nga lider sang mga progresibong organisasyon sa prubinsya sa pagguwa nga engkwentro. Gina-pagguwa nila nga may nakit-an nga mga sulat sa kampo kon sa diin isa nga "Ka Satur" ang naghatag kuno

sang P5 milyones nga pangbakal sang mga gamit pang-eksplisibo. Pagagamiton kuno ang mga bomba para magsabwag sang kakugmat ang mga BHB sa Metro Manila sa kainitan sang mga paghulag batuk kay Arroyo.

Indi na bag-o ang mga kalakasan sang 48th IB sa pumuluyo sang Aurora. Indi mapanas sa ila paminsaron ang pagkidnap kag brutal nga pagpatay kandyay Cocoy Vernaces kag Crispin Amazona kag ang pagkadula ni Este-

ban Pastor—lunsay mga ordinaryong sibilyan nga ginaakusahan may kahilabtan sa rebolusyonaryong hublag. Madamu pa nga kaso sang pagpanakit kag pagpamahug kag mga pwersahang nga pagpasurrender sa mga sibilyan nga ginaakusahan mga katapu sang BHB. Gindugangan na lang subong ang AFP ang mga kalakasan nga ini sang madamu nga ginatukod-tukod nga estorya kag magarbo nga saywar.

AB

Pasabton ang imperyalismong US!

Gin-ulan sang mabaskog nga pagpakamalaut halin sa nagkalain-lain nga sektor ang ginhimo nga kahayupan sang lima ka Amerikanong suldado sa isa ka Pilipina sa Olongapo City sadtong Nobyembre 1. Nagtestisgos mismo ang drayber sang ila ginarkilahan nga van sa ginhimo nga pagpanglugos sang isa ka suldado samtang nagainudyak ang iban pa. Nasaksihan man niya kon paano basta lang nga ginhaboy sang mga suldado ang biktima sa higad sang dalan. Insigida, gintago sang mga upisyal sang embahada sang US ang lima ka suldado kag napabaliskad ang drayber sa iya una nga ginpahayag. Padayon man nila nga ginaduso ang biktima nga magpasugot na lang sa areglo. Samtang, nagadaku ang posibilidad nga mabalewala lang ang kaso bangud nagpostura nga interesado sa paglagas sang hustisya ang papet nga rehimeng Arroyo pero kadungan sini ginadepensahan ang presensya sang militar sang US sa pungsod. Partisipante sa nagaluntad nga gintingub nga paghanas-militar sa idalum sang Balikatan 2005 ang lima ka suldadong Amerikano.

Isa lang ang kaso nga ini sa makangingil-ad nga mga krimen sang mga suldadong Amerikano batuk sa pumuluyong Pilipino. Sadtong 1987, ginlugos kag wala kaluoy nga ginbastos ni Heinrich Ritter, isa ka Amerikano nga suldado nga nakaistasyon sadto sa base militar sang US sa Subic, ang 12 anyos nga si Rosario Burgos Baluyot sa Olongapo City. Sa baylo nga pasabton sa krimen, dali-dali nga ginpagguwa sang mga upisyal nga Amerikano ang nasambit nga suldado. Matapos ang pila ka adlaw, namatay si Rosario halin sa grabeng impeksyon. Antes ibasura sang Senado ang Military Bases Agreement (MBA) sadtong 1991, nagaabot na sa 82 ang mga kaso sang sekswal nga pagpang-abuso sang mga suldadong Amerikano batuk sa kababaihan nga nagadedad 16 pataas. May 15 kaso man sang pagpanglugos sa mga bata.

Kadungan sang pagpakamalaut sa mga krimen nga ini, mabaskog man nga ginakundenar sang pumuluyong Pilipino ang papet nga rehimeng Arroyo kag mga nuna pa nga rehimen sa pagpahanugot sini sa presensya sang mga tropang Amerikano nga hayagan nagalapak sa soberanya sang pungsod. Pareho sa iban pa nga bahin sang kalibutan, permi nga kakapid ang presensya sang mga tropang Amerikano ang salalakot nga mga krimen kag paglapas sa mga tawhanong-kinamatarung.

Sa umpisa gid, ginapanawagan na sang pumuluyo ang pagbasura sang tanan nga mga kasugtanan nga nagapahanugot sa presensya sang mga tropang Amerikano sa pungsod. Pinakaulihi na diri ang Visiting Forces Agreement (VFA) nga nagapahanugot sa pagsulod kag pagguwa sang mga armadong pwersa sang US sa diin man nga bahin sang Pilipinas. Ginabukas sini sa armadong interbensyon sang mga tropang Amerikano ang

tanang hilit sang pungsod kag ginahatagan-kahilwayan sini ang mga suldado nga Amerikano nga wala untat nga lapakon ang mga tawhanong-kinamatarung sang pumuluyo. Sa idalum sang VFA, mahimo pillion sang reaksyunaryong gubyerno nga mag-atras sa imbestigasyon kag pagbista sa sin-o man nga Amerikano nga nagalapas sa ano man nga layi sang pungsod.

Sadtong 2002, nagpasaka sang reklamo ang mga progresibong organisasyon kag partido kaangot sang pagpasilabot kag pagpang-abuso sang mga tropang Amerikano sa Basilan—ang ginatawag nga “ikaduhang prente sang terorismo” sang imperyalismong US. Ginkundenar sang Bayan Muna ang pagluthang sang isa ka suldadong Amerikano kay Buyong-buyong Isnijal sa iya balay sa Basilan sadtong Hulyo 24, 2002. Nagsunod ang nasambit nga Amerikano sa ginhiwat nga operasyon sa paglagas sang mga suldado nga Pilipino—nga isa man ka paglapas sa mga probisyon sang VFA nga nagadumili sa presensya sang mga tropang Amerikano sa operasyon militar sang AFP.

Sa tuig man nga ina, ginpasaka sang gintukod nga VFA Commission sa Kongreso ang mga kaso sang paglapas sa tawhanong-kinamatarung sa panahon sang paghanas. Ginreport sini ang pwersahan nga ebakwesyon sang mga minoryang Aeta bunga sang wala pili nga pagpamomba sa ila mga komunidad sa panahon sang paghanas.

Sa amo man, ginbalita ang mga kaso nga ginadalahan sang mga suldado nga Amerikano pareho sang pagpangbakol sa isa ka drayber sang taksi sa Cebu, ang pagpatay sa isa ka mangingisda sa Zambales kag pagpalupok sang bomba nga ginkamatay sang pila ka bata sa Cebu.

Pila ka beses man nga naghimo sang unilateral nga mga paghanas-militar ang mga suldadong Amerikano—lapas sa probisyon sang VFA nga dapat permi nga upod ang mga suldadong Pilipino sa mga “paghanas”.

Malaba na ang maduguon nga rekord sang pagpasilabot kag paghinari sang mga tropang Amerikano sa pungsod. Nagakadapat lang nga padayon nga ibuyagyag ang paglapas sa soberanya kag mga krimen nga ginabunga sang ila presensya.

AB

Expanded Value-Added Tax

Dugang nga pabudlay, dugang nga inaway

Ginapatuman ang RA 9337 ukon ang VAT Reform Act sin-ing Nobyembre 1. Pinal nga gin-aprubahan sang Oktubre 18 sang Korte Suprema sa boto nga 15-0 nga nasandig sa konstitusyon ang layi nga ini.

Baliskad sa mga pagpangbola sang Malakanyang, wala sang iban nga tugahon ang bag-o nga layi nga ini kundi ang dugang nga paantos sa pumuluyo nga lumos na gid sa malala nga krisis. Daku nga katama nga pabug-at ini sa pumuluyo nga ginabunalan na sang nagapadayon nga pagtaas sang presyo sang mga pangunahon nga balaklunon kag serbisyo bisan wala pa ang bag-o nga VAT.

Ginpalapad ang sakup sang mga produkto nga pagapatawan sang 10% VAT sa idalum sang RA 9337. Gin-upod ang kuryente, mga produktong petrolyo, pamasaha sa mga eroplano kag barko kag serbisyo medikal kag ligal.

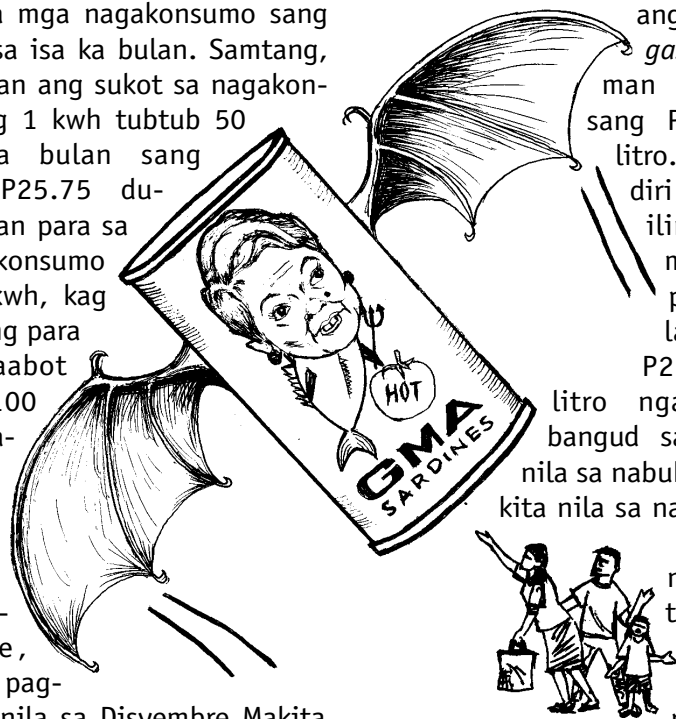
Dugang nga presyo, dugang

nga paantos. Bangud sa 10% VAT, gintaasan sang MERALCO sang 58 sentimos kada *kilowatt-hour* (kwh) ukon P118.44 ang sukot sa kuryente para sa mga nagakonsumo sang 200 kwh sa isa ka bulan. Samtang, ginpasakaan ang sukot sa nagakonsumo sang 1 kwh tuhtub 50 kwh kada bulan sang P13.74. P25.75 dugang naman para sa mga nagakonsumo sang 70 kwh, kag P46 dugang para sa nagaabot sang 100 kwh. Ginapatuman na ini sa gilayon subong nga Nobyembre, bisan sa pagbayad pa nila sa Disyembre Makita halin sa resibo sang mga nagakonsumo kon pila ang aktwal nga gin-

saka sang sukot kag kon paano ini ginakalkula.

Magataas sang 93 sentimos kada litro ang presyo sang *diesel* samtang ang *unleaded gasoline* naman magataas sang P3.40 kada litro. (Wala pa diri ang ginasing sang mga kumpanya sang langis nga P2.50 kada litro nga pagtaas bangud sa paglagas nila sa nabuhin kuno sa kita nila sa nagligad.)

Nagaabot na sa P486 tuhtub P510 kada 11-kilo nga tangke ang presyo sang *liquefied petroleum gas* (LPG). Masobra

P100 ang nadugang sa daan nga presyo sini.

Para nga daw mabuhinan ang epekto sang VAT sa presyo sang mga produktong petrolyo, nagpagguwa ang Malakanyang sang Executive Order 400 nga nagapanubo sa taripa kag *excise tax* para sa importasyon sang mga produkto nga ini. Pero ang tanan nga mga ini magabuhin lang sa buhis nga ginabayaran sang mga kumpanya sa langis kag sa sini magapadaku lang sang ila kita. Patud nga wala bisan isa ka sentimo halin sa mga ini ang magabalik para maghatag sang ano man nga benepisyong pumuluyo.

Magataas man ang presyo sang pila ka pagkaon kag ilimnon pareho sang kape, ilimnon nga tsokolate, asukar, utanon, biskwit kag iban pa.

Magataas man ang pasahe sa eroplano kag barko kag nagtaas na gani ang pasahe sa pila ka byahe sang bus. Sa amo man, magasukot sang dugang nga kantidad ang mga ospital kag ang mga doktor, abugado kag iban pa nga propesyunal.

Pagkapinal sang Korte Suprema sa RA 9337, dalok kayo kag gilayon nga nagpahayag sang mas mataas nga sukot ang North Luzon Expressway (Nlex), Manila-Cavite Coastal Road, South Luzon (Slex), Skyway kag ang Southern Tagalog Arterial Road (Star).

Mga pagpangbola. Kon anano nga paathag ang ginaimbento sang administrasyon agud tiplangon ang pumuluyo sa maayo kuno nga igadala sang EVAT. Yara ang hambalon nga mapanas sini ang depisit sa badyet sang gubyerno pag-abot sang 2008. Ginasiling man nga mabuligan sini nga pun-an ang masobra P1 trilyon nga badyet para sa 2006 kag magakadto kuno ang P15 bilyones para sa sweldo sang mga empleyado sang gubyerno. Dugang pa, magamit kuno ang buhis para sa modernisasyon sang agrikultura, pagpatindog sang imprastruktura kag paghatag sang mga serbisyo sosyal.

Baliskad sa ginabandilyo sang

26 nga armas naagaw, 28 armadong elemento napatay sa mga opensiba sa Mindanao

NAPULO'G anum nga armas, lakip ang 23 nga matag-as nga kalibreng ripple ang nakumpiska kag 28 armadong elemento ang napatay sa 41 taktikal nga opensiba sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Mindanao halin Septyembre 20 tuhtub Oktubre 30. Trenta'y uno nga suldado man ang napilasan sa mga inaway nga ini. Isa pa ka elemento sang CAFGU ang gindakup sang BHB sa panahon sang inaway pero gilayon ini nga ginbuhian. Sa pihak nga bahin, duha ka Pulang hangaway ang nagbuhis sang kabuhi kag pito ang napilasan.

Pinakaulihi sa mga opensiba sang BHB ang pagpalupok bomba sa duha ka siksabay nga trak nga may karga nga mas o menos 20 suldado sang 36th IB sa Sityo Sian, Barangay Maharlika, Bislig City bandang alas 6:30 sang aga sadtong Oktubre 30. Duha ka suldado ang napatay kag

Sundan sa "Madinalag-on...", pahina 13

rehimen nga magabenepisyong pumuluyo sa makolekta na VAT, ang dugang nga buhis nga ini amo ang mandu sang imperyalistang institusyon pangunahon na para masiguro nga mabayara ang mga utang sang gubyerno sa mga internasyunal nga bangko. Ginapalaway sang World Bank si Arroyo sa promisa nga \$1.8 bilyones nga pautang kabaylo sang implementasyon sang VAT. Ginamanduan ang rehimen sang mga internasyunal nga institusyon nga ginapangutangan sang pungsod nga ipatuman ang VAT agud padayon nga pahanugutan makapangutang ang gobyernong Pilipinas.

Ang dugang nga kita halin sa VAT amo man ang pagahalinan sang dalagku nga pondo nga pagagamiton ni Arroyo para sa iya pagkapyot sa poder paagi sa mga pangpulitika nga maniobra, paniktik kag pagpadihut sa iya mga pangontra, paglangis sa iya mga alyado kag pagpanuhol sa iban pa nga maengganyo nga magapin sa iya. Sa 2006, sa kabilugan mas o menos P1 trilyon nga ginapropener nga badyet, masobra P234 bilyones sa porma sang mga "*pork barrel*" sang Malakanyang kag mga lokal nga gubyerno kag iban pa nga padi-

hut nga direkta kaptan san Malakanyang ang paggamit ni Arroyo. Luwas pa ini sa mga pondo, PCSO kag iban pa nga dalagku nga pondo nga kapot man sang Malakanyang guwa sa badyet nasyunal.

Makaalakig ang mga pagpaniplang sang rehimen. Ginatilawan sini nga tiplangon ang pumuluyo nga nakahibal-an gid kon ano sila ginapabudlayan sang mga polisiya sa ekonomya sang pangulo. Ginatilawan mapapati sang pangulo ang pumuluyo sa pihak sang nagatinambak nga kasal-anan niya, lakip ang pagpatuyang sa kaban sang banwa para sa eleksyon kag iban pa nga kaso sang korapsyon.

Dugang nga inaway. Dugang ang VAT ni Arroyo sa malaba nga listahan sang mga kabangdanan agud siya patalsikon sa poder. Wala sang iban nga ginahimo si Arroyo sa iya pagpungko sa poder kundi labi nga lumson ang pangabuhian sang pumuluyo. Wala siya sang ginaatubang kundi ang para lang sa iya, sang iya mga kadampig kag sang iya mga imperyalistang amo. Nagakadapat ang paghiliusa sang pumuluyo kag pagpursiger nila sa mga paghulag agud mapatalsik na si Arroyo sa pwesto.

AB

apat nga tropa ang napilasan, suno sa una nga mga report. Suno sa Northeastern Mindanao Regional Operational Command, ang pagpalupok natabo duha ka kilometros lang halin sa *company headquarters* sang 36th IB sa Scaling Station, PICOP, Bislig City.

Antes ini, bag-o lang mareyd sang BHB ang detatsment sang Philippine Army kag CAFGU sa Sityo Tandawan, Biagaan, Hinatuan, Surigao del Sur sadtong Oktubre 28. Naa-gaw sang mga Pulang hangaway ang detatsment matapos ang isa ka oras nga inaway kag nakumpiska ang tatlo nga M14, duha ka Garand, 492 bala nga lain-lain ang kalibre, isa ka granada, 11 pak, walo ka uniporme, 12 pares nga botas, anum ka magasin para sa M14 kag 19 nga klip sang Garand.

Sa isa ka pahayag, ginsiling ni Jorge "Ka Oris" Madlos, tagapamaba sang National Democratic Front-Mindanao, nga lakip sa katuyuan sang mga pinakaulihi nga taktikal nga opensiba sang BHB ang pagpaluya sa armadong kusog sang reaksyunaryong guberno kag pagpabaskog sa Pulang hangaway. Sa 43 nga inaway nga natabo sa Mindanao sa ulihi nga lima ka semana, 41 ang inisyatiba sang BHB kag duha lang ang inisyatiba sang AFP, PNP kag CAFGU. **AB**

5 matag-as nga armas nakumpiska halin sa napapas nga guban sang RPA

LIMA ka matag-as nga armas ang nakumpiska kag ka apat ka elemento sang bandido nga Revolutionary Proletarian Army (RPA) ang napatay sadtong hapon sang Nobyembre 1 sang salakayon sila sang lima-katawong tim sang mga partisano sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Sityo Camachili, Barangay Dolis, Calatrava, Negros Occidental. Upod sa mga napatay amo ang lider sang guban nga si Eleuterio Lumanat alyas Ongkoy. Isa pa nga elemento sang RPA ang malubha nga napilasan.

Nakumpiska sa mga myembro sang RPA ang duha ka M16, isa ka M14, isa ka Garand, isa ka M203 *grenade launcher* kag mga bala.

Ang RPA, nga gintukod ni Arturo Tabara, amo ang bandido nga grupo nga nagapkuno-kuno nga rebolusyonaryo kag nagabenta sang ila serbisyo bilang mga manugpatay-tawo kag armadong goons para sa dalagku nga kumprador kag agalon nga mayduta pareho ni Eduardo "Danding" Cojuangco. Nagsurender kag nakig-areglo ang RPA sa gubyernong Estrada sadtong Disyembre 2000 kag sugod sadto aktibo sila nga katimbang sang militar kag pulisya sa mga kampanya batuk sa mga rebolusyonaryong pwersa. Imbolbado ang mga tinawo ang RPA sa madamu nga kaso sang pagpatay, pagpangholdap kag pagpanglugos. **AB**

"Caravan para sa katarungan" ginlunsar sa Panay

ISA ka Luksang Bayan ukon "*caravan* para sa katarungan" ang ginlunsar sadtong Oktubre 29-30 sa bilog nga Panay sa pagpamuno sang Panay Alliance-Karapatan kag sang Mothers and Relatives Against Tyranny (Martyr). Katuyuan sang caravan nga haagan pasidunggog ang mga taga-Panay nga namatay sa paghimakas para sa kahalilayan halin sadtong diktaduryang US-Marcos tubtub sa subong nga rehimeng Arroyo.

Naglakat ang *caravan* sadtong Oktubre 29 halin sa Iloilo City kag nag-untat sa Belison, Antique; sa Kalibo, Aklan; kag Roxas City sa Capiz kon sa diin ginpasakupan ini sang mga himata kag kaabyanan sang mga ginpasidunggan nga martir. Nagtapos ang *caravan* sadtong Oktubre 30 paagi sa paghiwat sang programa sa Plaza Libertad sa ginsuguran sini nga syudad sang Iloilo.

Ginpasidunggan sang Luksang Bayan ang halos 400 ka baganihan kag martir sang Panay. Pila sa ila amo ang lider sang mangunguma nga si Valeriano Caro, ang antipasistang lider nga si Evelio Javier, ang mamalaybay kag kompositor nga si Jose Percival Estocada Jr kag ang anay presidente sang College Editors Guild of the Philippines nga si Antonio Tagamolila.

Sa tunga sang pagdumdom sang Luksang Bayan sa kaisog kag wala tupong nga pagsakripisyo sang mga martir, mabaskog man nga ginkundenar sang Panay Alliance-Karapatan ang wala kaluoy nga pagpamatay sa mga progresibong lider kag aktibista sa Central Luzon. Ila man nga gintalakay ang pagpamigos kag pagpangtapna sang rehimeng Arroyo sa malapad nga pumuluyo kag ginapanawagan ang pagpatalisik sini sa poder.

Ang Luksang Bayan, nga ginahiwat tuig-tuig, nagsugod sadtong ulihi nga mga tuig sang diktadurang Marcos sa katuyuan nga ipamilit ang hustisya para sa mga biktima sang pagpanalbeyds sang reaksyunaryong militar. Suno sa Martyr, sa paglibot sang *caravan* naangutan ang mga paryente sang mga baganihan kag martir sa nagkalain-lain nga lugar sa Panay kag sa pumuluyo sa kabilugan. Isa ka monumento nga nagserberbi nga bantayog sang mga martir ang ginpatindog sa Plaza Libertad sadtong nagligad nga tuig. **AB**

France, gintublag sang rebelyon sang pamatan-on

HALOS duha ka semana nga nagaluntad ang ispontanyo nga rebelyon sang pamatan-on sa magkalapit nga komunidad sa palibot sang syudad sang Paris, kabisera sang France. Pila ka milya lang halin sa karsada nga nagapalibot sa syudad, naglupok kag padayon nga nagalapta ang kaakig sang pamatan-on nga madugay na nga ginabalewala kag gindingutan sang mga kinamatarung kag serbisyo sang gubyernong France.

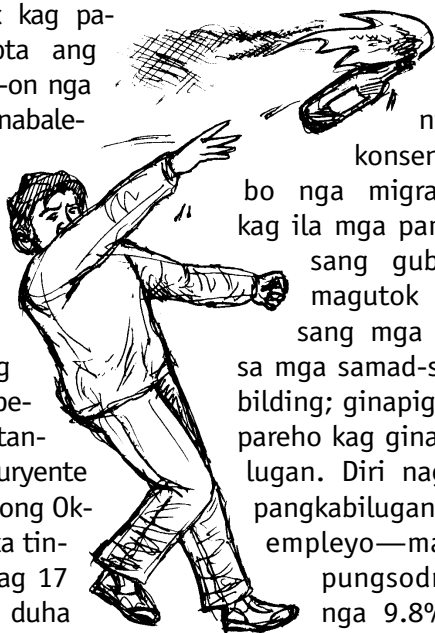
Nangin mitsa sang mabaskog kag nagapadayon nga rebelyon sang mga pamatan-on diri ang pagkakuryente kag pagkamatay sadtong Oktubre 27 sang duha ka tinedyer nfa edad 15 kag 17 anyos. Nagtago ang duha sa isa ka power plant bangud sa kahadlok nila sa mga pulis nga nagalagas sa ila. Nagsugod ang pag-al sa sa Clichy-sous-Bois, isa ka komuni-

dad sa Paris kon sa diin mayorya sang mga residente amo mga migrante halin sa North kag Central Africa. Madasig nga naglapta ang rebelyon kag kalakasan sa mga katulad nga komunidad sa naaminhan, timog kag sidlangan sang Paris.

Sa mga komunidad nga ini nakakonsentrar ang ginatuslibo nga migranteng mamumugon kag ila mga pamilya. Gindutdot sila sang gubyernong France sa magutok nga lugar sa guwa sang mga syudad; ginapaestar sa mga samad-samad nga balay kag bilding; ginapigos, ginatrato nga dipareho kag ginabay-an sa pangkabilugan. Diri nagaabot sa 20% ang pangkabilugang tantos sang desempleyo—masobra doble sa pungsodnon nga abereyds nga 9.8%. Mas mataas man (masobra 30%) ang tantos sang wala trabaho sang mga anak sang mga migrante nga may edad 21-29 kumpara sa 23% sang pungsodnon nga abereyds. Para sa mga may trabaho, mas manubo sang 75% ang ila ginabaton nga sweldo.

Labi lang nga nagbaskog ang nagaindangkal nga kaakig sang mga pamatan-on nga migrante sang sa baylo nga atubangon ang ila mga reklamo binansagan kag ginbilang sila nga “basura” sang gubyernong French kag gintambakan sang pila ka libo nga pulis ang ila mga komunidad. Antes pa man ang ila pag-alsa, ginapatuman na sang Interior Minister sang France nga si Nikolas Sarkozy ang kamot nga salsalon sa nasambit nga mga komunidad sa ngalan sang kampanya kontra sa krimen.

Patimaan sang ila kaakig, nagapadamu nga grupo sang mga pamatan-on ang nagahimo kada gab-I sang pagpanunog sang mga salakyan, pabrika, eskwelahan kag iban pa nga mga bilding. Sa pinakaulihi nga balita, luwas sa mga bilding halos 5,000 na nga salakyan ang ila sinunog. Sa pihak nga bahin, nagabot na sa 1,200 ka pamatan-on ang inaresto sang mga pulis. AB

Bush, napaslawan nga tukuron ang pinakadaku nga “free trade zone”

NAPASLAWAN si US President George W. Bush nga tukuron ang Free Trade Area of Americas (FTAA) lakip ang Caribbean kag Latin America sa tunga sang mabaskog nga pagpamalabag sang pila ka yabi nga lider kag lapnagon nga protesta sang pumuluyo sa rehiyon batuk diri. Ginaduso ni Bush ang FTAA sa Summit of the Americas nga ginhiwat sa Mar del Plata, Argentina sining Nobyembre 4 kag 5.

Suno sa mga lider sang Brazil, Venezuela kag iban pa nga nagapamalabag nga pungsod, ginabukas lang sang FTAA ang ila mga ekonomya sa wala untat nga pagpamuyong sang mga monopolyong korporasyon nga Amerikano. Sa amo man, pasingkion lang sini ang ang ginaanantos nga lapnagon nga kaimulon sa taga nila ka pungsod. Kabaylo sang FTAA, mas ginapaboran sang nasambit nga mga lider ang pagtukod sang “sona sang negosyo” sa rehiyon nga may “kinaiya nga sosyalista” nga ma-

gapat-ud sang kaayuhan sang tanan nga nagapasakup nga pungsod.

Kadungan sang Summit of the Americas ni Bush, naglunsar ang pumuluyo sang Latin America sang alternatibong People’s Summit umpisa Nobyembre 1-5. Nagabot sa 600 organisasyon kag mga kahublagan ang nagpartisipar sa People’s Summit. Mabaskog nga ginkundennar sang mga delegado sini ang mga imperyalistang polisiya ni Bush kag ginaengganyo ang ila mga lider nga balibaran ang mga dikta sang imperyalistang US.

Ginsug-alaw nila sang protesta si Bush pag-abot niya sa Argentina sadtong Nobyembre 4. Nag-abot sa 20,000 Argentinian ang dumagsa sa mga karsada, nagsunog sang mga bandera sang US kag nanawagan batuk sa mga polisiya nga “globalisasyon” kag mga gerang agresyon sang imperyalismong US. Kadungan sini, may mga protesta man sa Brazil, Venezuela kag Uruguay. AB

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Taon XXXVI Blg. 21 Nobyembre 7, 2005
www.philippinerevolution.org

Editoryal

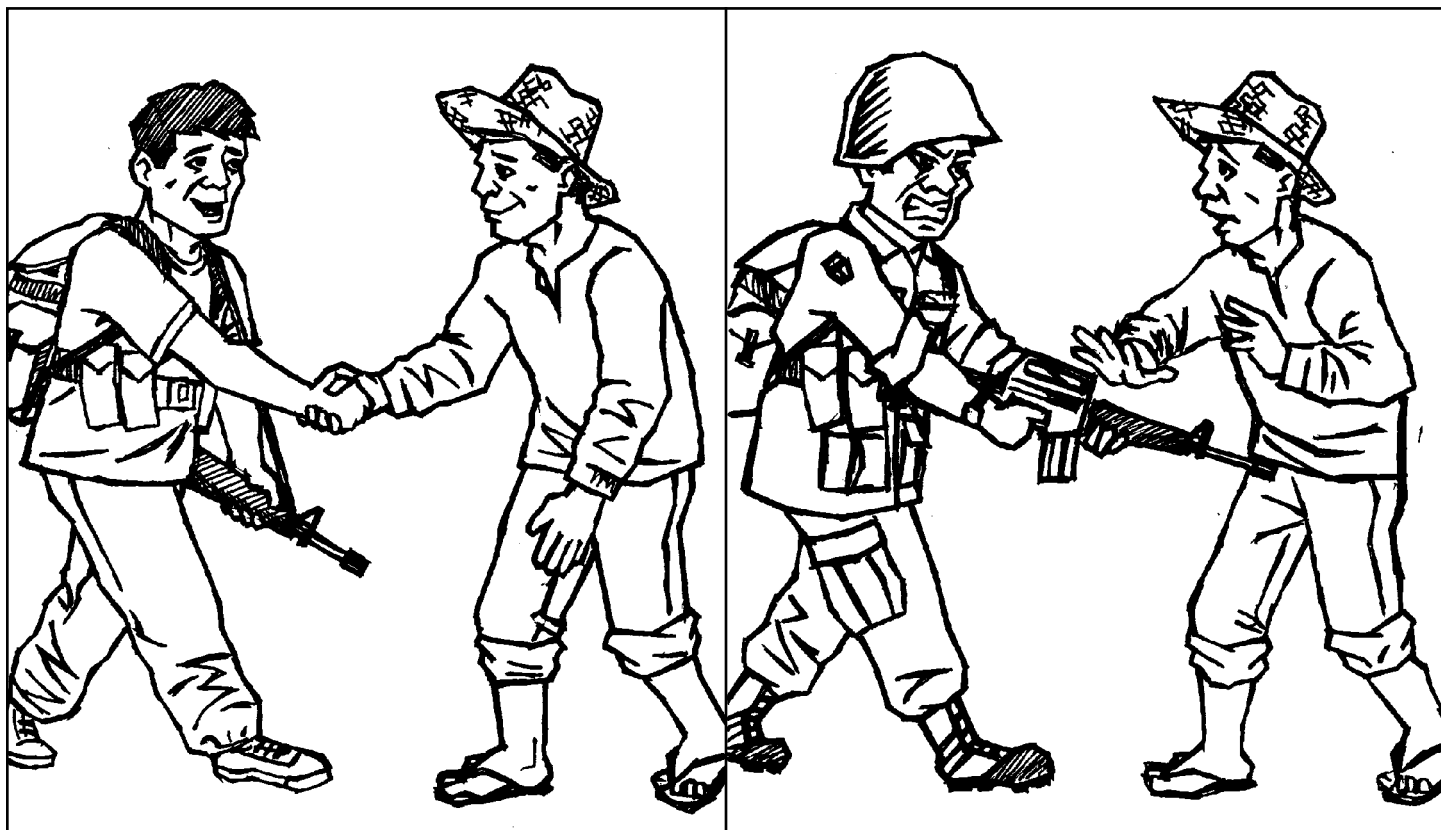
Sin-o ang matuod na terorista?

Bisan anhon pa sini nga pagtiko ang kamatuoran kag ipamilit nga tawgon nga “terorista” ang rebolusyonaryong kahublagan sa Pilipinas, nagamurahag ang kamatuoran nga mismo ang rehimeng Arroyo kag ang mga pasistang tropa sini ang pinakadaku nga terorista sa Pilipinas, kag ang amo sini nga gubyernong Bush ang numero uno nga terorista sa bilog nga kalibutan.

Sini lang ulihing simana sang Septyembre, indi magnubo sa 1,400 pamilya ang pwersahan nga ginpabakwit halin sa nagkalain-lain nga baryo sang San Luis,

Aurora bangud sa wala pili nga pagpamomba sang AFP. Ginapagguwa sang AFP nga may ginalagas sila nga “nabilin nga mga gerilya halin sa isa ka naengkwentro kag grabe nga napilasan nga platun sang BHB” sa lugar. Maathag nga wala sang iban nga tuyo ang operasyong militar kundi gugmaton ang mga sibilyan sa lugar bangud wala ni isa ka natabo nga engkwentro sa tunga sang militar kag BHB.

Sa Central Luzon, 19 nga progresibong lider kag mga aktibista na ang ginpamatay sang mga armadong

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

Labi nga pagkatublag
kag pamigos sg rehi-
meng Arroyo PAHINA 3

Pagbatu kay Palparan
sg masa sa Eastern
Visayas PAHINA 5

Ang paantos nga Ex-
panded Value-Added
Tax PAHINA 11

Mga instruksyon sa pag-imprenta

1. Ang pahina 13, nga eksakto nga kopya sang pahina 1 maluwas sa mas malus-aw ang *masthead* ukon *logo* amo ang para sa mga nagagamit sang *mimeo machine* ukon naga-imprenta paagi sa *v-type*. Gindisenyo ini para indi madali masamad sang istensil.
2. Pag-imprenta sa istensil:
  - a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
  - b) Kuhaon ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
  - k) I-click ang **Properties**
  - d) I-click ang **Advanced**
  - e) Siguruhon naka-set sa 100% ang **Scaling**
  - g) Padayunon ang *pag-print*
3. Ginabuyok ang mga kaupod nga ipaabot sa patnugutan sang *AB* ang anuman nga problema kaangot sa pag-imprenta paagi sang *v-type*. Magpadala sang *e-mail* sa *ang-bayan@yahoo.com*.